

## POSTANOWIENIE

Dnia 2 lutego 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z wniosku Z. B.  
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.  
o wysokość emerytury,  
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń  
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 2 lutego 2017 r.,  
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 12 sierpnia 2015 r., sygn. akt III AUa [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.**

## UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w [...] wyrokiem z dnia 12 sierpnia 2015 r. zmienił zaskarżony apelacją ubezpieczonego Z. B. wyrok Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w O. z dnia 13 listopada 2014 r. oraz poprzedzającą ten wyrok decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O. w ten sposób, że zobowiązał organ rentowy do obliczenia wysokości emerytury ubezpieczonego na podstawie art. 26 w związku z art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, poczynając od dnia 1 sierpnia 2014 r.

Organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O. wniósł do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 12 sierpnia 2015 r., zaskarżając ten wyrok w całości i zarzucając mu naruszenie prawa

materialnego, to jest art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na potrzebę wykładni przepisu art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z FUS budzącego poważne wątpliwości i wywołujące rozbieżności w orzecznictwie sądów.

Skarżący przypomniał, że zgodnie z powołanym przepisem, ubezpieczonemu spełniającemu warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27, który kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w tym przepisie wieku emerytalnego i wystąpił z wnioskiem o przyznanie emerytury po dniu 31 grudnia 2008 r., może być obliczona emerytura na podstawie art. 26, jeżeli jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53.

Zdaniem skarżącego, powyższy przepis, a w szczególności rozumienie użytego w nim pojęcia „kontynuacji ubezpieczenia emerytalnego i rentowego” po osiągnięciu przewidzianego w przepisie art. 27 ustawy wieku emerytalnego wymaga wykładni, gdyż wbrew zwykłemu rozumieniu tego pojęcia sądy utożsamiają „kontynuację ubezpieczenia po ukończeniu wieku emerytalnego” z „podleganiem ubezpieczeniu po ukończeniu wieku emerytalnego”. Taka wykładnia jest wykładnią aktualnie dominującą, jakkolwiek Sąd Apelacyjny w [...] w sprawie III AUa [...] oddalił apelację ubezpieczonego od wyroku Sądu Okręgowego w O., oddalającego odwołanie ubezpieczonego, który przy spełnieniu pozostałych przesłanek z art. 55 w dacie ukończenia powszechnego wieku emerytalnego nie pozostawał w zatrudnieniu, a podjął zatrudnienie wprawdzie już po ukończeniu powszechnego wieku emerytalnego, ale przed złożeniem wniosku o emeryturę, na podstawie przepisu art. 27 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Stanowisko odmienne zajął Sąd Apelacyjny w [...] w zaskarżonym orzeczeniu oraz Sąd Apelacyjny w [...] w wyroku z dnia 22 września 2015 r., III AUa [...] (opublikowanym na portalu orzeczeń Sądu Apelacyjnego w [...]), które uznały, iż fakt niepozostawania w ubezpieczeniu w dacie ukończenia powszechnego wieku emerytalnego pozostaje bez znaczenia dla spełnienia przesłanek z przepisu art. 55 ustawy. Zdaniem tych Sądów, sformułowanie „kontynuował ubezpieczenie po ukończeniu powszechnego wieku emerytalnego” oznacza, że emeryt był ubezpieczony również po ukończeniu tego wieku, niezależnie od tego, że do

ubezpieczenia przystąpił po przerwie. Odmiennej interpretację tego przepisu zdaje się jednak przyjmować Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 20 stycznia 2014 r., II UK 436/13, w którym stwierdzono, że sformułowanie „kontynuował ubezpieczenie” użyte w art. 55 u.e.r.f.u.s., w istocie oznacza „nie rozwiązał stosunku pracy”, niezależnie od tego, czy wystąpił o przyznanie emerytury.

W ocenie skarżącego, wykładnia powołanego przepisu dokonana w uzasadnieniu postanowienia Sądu Najwyższego zasługuje na aprobatę, gdyż ustawodawca, uzależniając prawo do wyliczenia emerytury według nowych zasad od kontynuacji ubezpieczenia, przewidział, że tego rodzaju przeliczenie przysługuje osobom, które pozostawały w zatrudnieniu i nie rozwiązały stosunku pracy przed ukończeniem powszechnego wieku emerytalnego, ale po ukończeniu tego wieku nieprzerwanie podlegały ubezpieczeniom społecznym. Gdyby natomiast zamiarem ustawodawcy było, aby uprawnienie do wyliczenia emerytury według nowych zasad przysługiwało osobom, które niezależnie od tego czy w dniu ukończenia powszechnego wieku emerytalnego pozostawały w ubezpieczeniu, a które nabyły tytuł ubezpieczenia społecznego już po ukończeniu tego wieku, to przepis ten nie odwoływałby się do kontynuacji ubezpieczenia, ale do podlegania ubezpieczeniu po ukończeniu powszechnego wieku emerytalnego.

Skarżący zauważył też, że Sąd Najwyższy dotychczas nie rozstrzygał żadnej sprawy, w której o przeliczenie emerytury, na podstawie art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, ubiegał się ubezpieczony, który wprawdzie ukończył powszechny wiek emerytalny i złożył wniosek o emeryturę powszechną po dniu 31 grudnia 2008 r., jednakże w dniu ukończenia tego wieku nie pozostawał w ubezpieczeniu, a pojął zatrudnienie dopiero po ukończeniu powszechnego wieku emerytalnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność

postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Wypada również dodać, iż zgodnie z art. 398<sup>4</sup> § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Wypada też przypomnieć, że zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem judykatury, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na potrzebę wykładni przepisów prawa wymaga od skarżącego określenia, które przepisy wymagają wykładni Sądu Najwyższego, ze wskazaniem, na czym polegają związane z tym poważne wątpliwości, lub z przedstawieniem rozbieżności w orzecznictwie sądów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, Biuletyn SN 2002 nr 7, s. 10). Ponadto konieczne jest opisanie tych wątpliwości lub rozbieżności, wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 listopada 2003 r., II UK 184/03, z dnia 22 czerwca 2004 r., III UK 103/04, czy też z dnia 17 grudnia 2007 r., I PK 233/07). W przypadku powoływania się na rozbieżności w orzecznictwie konieczne jest także, choćby przykładowe, wskazanie orzeczeń, w których ten sam przepis prawa byłby odmiennie wykładany. Należy jednak podkreślić, iż nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 2 k.p.c.), analogicznie jak nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c.), jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii tego zagadnienia prawnego lub wykładni przepisów i wyraził swój pogląd we

wcześniejszych orzeczeniach, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP – wkładka z 2003 r. nr 13, poz. 5).

Oceniając wniosek skarżącego przy uwzględnieniu wyżej opisanych kryteriów Sąd Najwyższy stwierdza, że w sprawie nie występuje potrzeba wykładni art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Sąd Najwyższy zajmował się już bowiem wielokrotnie wykładnią regulacji prawnej zawartej w tym przepisie, także w kontekście wątpliwości zgłaszanych w obecnie rozpoznawanej skardze kasacyjnej (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 18 września 2014 r., I UK 27/14, LEX nr 1537287; z dnia 8 lipca 2015 r., II UK 217/14, LEX nr 1771526, a zwłaszcza z dnia 6 kwietnia 2016 r., II UK 78/15, LEX nr 2044117). W ostatnim z powołanych orzeczeń (II UK 78/15) Sąd Najwyższy trafnie przypomniał zaś, że pierwotnie obowiązujący warunek „nierozwiązania stosunku pracy” został uchylony w okresie od dnia 1 sierpnia 2009 r., aby powrócić od dnia 1 stycznia 2011 r. (zob. art. 103 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, który wszedł w życie na podstawie ustawy z dnia 21 stycznia 2000 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych; Dz.U. Nr 9, poz. 118 i uchylony - od dnia 1 sierpnia 2009 r. - na mocy art. 37 pkt 5 lit. b ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych; Dz.U. Nr 228, poz. 1507 oraz art. 103a dodany - od dnia 1 stycznia 2011 r. - na podstawie art. 6 pkt 2 ustawy zmieniającej z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw; Dz.U. Nr 257, poz. 1726 ze zm.). Już tylko z tego powodu nie sposób uznać, że powyższe stwierdzenie jest równoznaczne z zawężeniem pojęcia „kontynuował ubezpieczenie” wyłącznie do stanu „nierozwiązania stosunku pracy”, o którym mowa w art. 103 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Co więcej, art. 55 nie dotyczy wyłącznie pracowników ani też kontynuowania wyłącznie obowiązkowego ubezpieczenia, zatem i z tego punktu widzenia brak podstaw do stawiania znaku równości między „kontynuowaniem ubezpieczenia” a „nierozwiązaniem stosunku pracy”. Niezależnie od tego w komentowanym przepisie jest mowa o kontynuowaniu ubezpieczenia po osiągnięciu przewidzianego w art. 27 wieku

emerytalnego, a nie o kontynuowaniu ubezpieczenia po nabyciu uprawnień do emerytury wcześniejszej lub emerytury w obniżonym wieku emerytalnym. Chodzi więc o to, aby ubezpieczony, po osiągnięciu wieku emerytalnego, pozostawał w ubezpieczeniu.

Zdaniem Sądu Najwyższego, nawet pobieżna lektura pisemnych motywów zaskarżonego wyroku wyraźnie wskazuje, że Sąd drugiej instancji uwzględnił w swoich rozważaniach prawnych taki właśnie sposób rozumienia regulacji zawartej w art. 55 ustawy o emeryturach i rentach. Z ustaleń faktycznych tego Sądu wynikało zaś, że ubezpieczony nabył prawo do wcześniejszej emerytury w 1990 r., a powszechny wiek emerytalny, określony w art. 27 powołanej ustawy, osiągnął w 1998 r., po czym kontynuował ubezpieczenie w latach 2003 – 2007.

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy uznał, iż skarżący nie wykazał potrzeby rozpoznania jego skargi kasacyjnej. Dlatego, na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji.